

# ARK120 Middelhavet, Nord-Europa og Norden fra ca. 500 f.Kr. til 1500 e.Kr.

## Bøker (kan lånes på biblioteket eller kjøpes av studenten)

- Bintliff, J. (2012). The Complete Archaeology of Greece (Wiley-Blackwell) kap. 9-14, s. 234-350 (116 sider)
- Bonfante, L. (1986). Etruscan Life and Afterlife: A Handbook of Etruscan Studies (Wayne State University Press), s. 47-65, 92-201 (127 sider).
- Graham-Campbell, J. & M. Valor (eds). (2007). The Archaeology of Medieval Europe. Vol. 1: Eighth to Twelfth Centuries AD (Århus University Press), s. 13-18, 76-105, 111-151, 289-312, 366-393 (120 sider)
- Hansen, L.I. & B. Olsen (2004): Samenes historie fram til 1750 (Capellen Akademisk), kap. 3, s. 52-149 (97 sider)
- Jensen, J. (1982). The Prehistory of Denmark (Routledge), s.193-286 (70 sider)
- Potter, D. (2009). Rome in the Ancient World (Thames & Hudson), kap. 2-7, s.56-334 (278 sider)
- Solberg, B. (2010). Jernalderen i Norge, ca. 500 f. Kr. - 1030 e. Kr. (Cappelen Akademisk), s. 13-320 (280 sider).
- Haynes, S. (2005) Etruscan Civilization: A Cultural History (The J. Paul Getty Museum), s. 1-7, 11-16, 50-60, 62-69, 71-94, 135-142, 211-239, 268-286, 299-304 (117 sider).

## Bokutdrag/artikler - litteraturkiosken.uib.no

### Bokutdrag

- Andrén, A. (1986). I städernas undre värld, I: Medeltiden och arkeologien. Festskrift till Erik Cinthio, s. 259-269, Lund. (7 sider).
- Andrén, A. (2002). Platsernas betydelse. Norrøn ritual og kultplasskontinuitet. I: Plats och praxis – studier av nordisk förkristen ritual (red. K. Jennbert, A. Andrén & C. Raudvere), Vägar till Midgård, 299-342 (32 sider)
- Andersson, E. (2011). Mode fra Kaukasus eller från Paris? Kläder som politiska och kulturella uttryck. I: Andrén, A. Förmodern globalitet. Essäer om rörelse, möten och fjärran ting under 10 000 år. Lund, Nordic Academic Press, s. 145-158 ( 14 sider)
- Barker, G. (1999). Cattle-keeping in ancient Europe: to live together or apart? I: Fabech, C. & Ringtved, J. (red.), Settlement and landscape. Proceedings of a conference in Århus, Denmark May 4–7 1998 (Jutland Archaeological Society), s. 273–280. (7 sider)

- Berg, A. (1993). Seier tømmerhus noko om tømrrarar i mellomalderen? I: Håndverk og byggeskikk i middelalderen ( red. I. Øye)..Onsdagskvelder i Bryggens Museum VIII, 33- 49, Bergen (ca. 11 sider)
- Brink, S. & Price N. (red.) (2008) The Viking World (Routledge), s. 4-7, 83-93, 170-180, 257-272 (38 sider)
- Carlsson D. (1989). Mellan karta och fornlämning. Trender och traditioner i kulturlandskapsforskningen, I: Andrén, A. (red.) Medeltidens födelse. Symposier på Krappertud borg, vol 1, s. 25-34, Lund. (8 sider)
- Diinhoff, S. (2011). Chiefly Manors and the Establishment of a Socially Hierarchical Settlement Pattern in Western Norway during the Late Roman Iron Age and Early Migration Period. I: Boye, L. et al. (red.), Sonderband "Det 61. Internationale Sachsensymposium 2010" Haderslev, Danmark. Archäologie in Schleswig 13, Neumünster: Wachholtz, s. 211-222. (8 sider)
- Fabech, C. (1999). Centrality in sites and landscapes. I: Fabech, C. & Ringtved, J. (red.) Settlement and Landscape. Proceedings of a conference in Århus, Denmark, May 4–7, 1998 (Århus), s. 455–474 (14 sider)
- Hedeager, L. (1999). Skandinavisk dyreornamentik. Symbolsk repræsentation af en førkristen kosmologi. I: Fuglestad, I., Gansum, T. og Opedal, A. (red.), Et hus med mange rom. Vennebok til Bjørn Myhre på 60-års dagen. AmS- Rapport 11A. Stavanger: Arkeologisk museum i Stavanger, s. 219-237. (13 sider)
- Helle, K. (1995). Kongemakt og kristendom. I: Kristendommen slår rot (red. A. Ågotnes), Onsdagskvelder i Bryggens Museum X, s. 41-54, Bergen (12 sider)
- Helle, K. (2006). Fra opphavet til omkring 1500. I: Norsk byhistorie - urbanisering gjennom 1300 år. (red. K. Helle m. fl.), s. 25-122 (ca. 80 sider)
- Hårdh, B. (1993). Grunddragen i Nordens förhistoria., University of Lund, Institute of Archaeology, Report Series no. 47, s 134–150 (13 sider)
- Jensen, X. P., Jørgensen, L. & Lund Hansen, U. (2003). Den germanske hær. Krigere, soldater og officerer. I: Jørgensen, L., Storgaard, B. & Gebauer, L. (red.), Sejrens triumf. Norden i skyggen av det romerske imperium (Nationalmuseet), s. 310-328. (10 sider)
- Jensen, K. V. (2013): Crusading and Christian Penetration into the Landscape: The New Jerusalem in the Desert after c. 1000. I: S. W. Nordeide and S. Brink (eds.): Sacred Sites and Holy Places. Exploring the Sacralization of Landscape through Time and Space. SEM Vol 11. Turnhout: Brepols, s. 215-236 (22 sider)
- Jørgensen, L. (2002). Kongsgård – kultsted – marked. Overvejelser omkring Tissøkompleksets struktur og funksjon. I: Plats och praxis – studier av nordisk førkristen ritual (red. K. Jennbert, A. Andrén & C. Raudvere), Vägar till Midgård, 215-247 (17 sider)
- Jørgensen, L. (2009). Pre-Christian cult at aristocratic residences and settlement complexes in southern Scandinavia in the 3rd-10th centuries AD. I: Freeden, U. von, Friesinger, H. & Wamers, E. (red.), Glaube, Kult und Herrschaft. Phänomene des Religiösen im 1. Jahrtausend n. Ch. Kolloquien zur Vor- und Frühgeschichte 12. Bonn: Habelt, s. 329-354. (16 sider)

- Kaul, F. (2003). Hjortspringfundet. Det ældste af de nordiske krigsbytteofre. I: Jørgensen, L., Storgaard, B. & Gebauer, L. (red.), *Sejrens triumf. Norden i skyggen av det romerske imperium* (Nationalmuseet), s. 212 - 223. (8 sider)
- Lidén, H.-E. (1995). Kultkontinuitetsproblemet. Ble kirken på Mære i Nord-Trøndelag bygget på hovets grunn? I: *Kristendommen slår rot* (red. A. Ågotnes), *Onsdagskvelder i Bryggens Museum X*, s. 7-17, Bergen (9 sider)
- Lillehammer, A. (1999). Farm and village. The problem of nucleation and dispersal of settlement – seen from a Norwegian perspective. I: *Settlement and landscape. Proceedings of a conference in Århus, Denmark, May 4-7. 1998* (red. C. Fabech & J. Ringtvedt), 131-137 (7 sider)
- Molaug, P. (2006). Håndverk i middelalderens Oslo. I: *Historien I forhistorien. Festschrift til Einar Østmo på 60-årsdagen* (red. H. Glørstad m.fl.), *Universitetet i Oslo Skrifter nr. 4*, s. 349-361 (10 sider)
- Molaug, P. (2008). Oslo blir by – fra 1000 til 1200. I: *De første 200 årene – nytt blikk på 27 skandinaviske middelalderbyer.* (red. H. Andersson m.fl.), s. 73-90 (15 sider)
- Myhre, B. (1987). Chieftains graves and chiefdom territories in south Norway in the Migration period. I: *Studien zur Sachsenforschung 6.* Hildesheim: Lax, s. 169–187. (18 sider).
- Myhre, B. (2004). Undersøkelser av storhauger på Borre i Vestfold. I: J.H. Larsen & P. Rolfsen (red.). *I Halvdanshaugen: arkeologi, historie og naturvitenskap* (red.), 203-226 (20 sider)
- Myhre, B. & Øye, I. (2002). *Norges Landbrukshistorie 1, 4000 f.Kr.-1350 e.Kr. Jorda blir levevei* (Det norske samlaget), s. 75-414 (339 sider).
- Nordeide, S.W. & McDonald, J. (2013). Canonical Observance in Norway in the Middle Ages: The Observance of Dietary Regulations. I: K. Salonen, K. V. Jensen & T. Jørgensen (red.), *Medieval Christianity in the North. New Aspects.* Turnhout: Brepols, s. 41-66 (26 sider)
- Näsman, U. (1988). Analogislutning i nordisk jernaldersarkæologi. Et bidrag til udviklingen af en nordisk historisk etnografi. I: *Fra Stamme til Stat i Danmark 1. Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter XXII* (Jysk Arkeologisk Selskab), s. 123-137. (12 sider)
- Näsman, U. (1991). Det syvende århundrede – et mørkt tidsrum i ny belysning. I: *Fra Stamme til Stat i Danmark 2. Høvdingesamfund og Kongemagt.* (red. P. Mortensen og B.M. Rasmussen), 165–177 (10 sider)
- Näsman, U. & E. Roesdahl (2003). Scandinavian and European perspectives – Borg. I: *Borg in Lofoten. A chieftain's farm in North Norway*, (red. G. Stamsø Munch, O.S. Johansen & E. Roesdahl), Tapir, Trondheim, 283-295 (14 sider)
- Olsen, A.B. (2015). Courtyard sites in western Norway. Central assembly places and judicial institutions in Late Iron Age. I: Eriksen, M.H. et al. (red) *Viking Worlds. Things, Spaces and Movement* (Oxbow Books), s. 43-55 (12 sider)
- Rindel, .O. (1999). Development of the village community 500 BC-100 AD in west Jutland, Denmark. I: Fabech, C. & Ringtved, J. (red.), *Settlement and landscape. Proceedings of a conference in Århus, Denmark May 4–7 1998* (Jutland Archaeological Society), s. 79–99. (12 sider)

- Roesdahl, E. (2006). Aristocratic Burial in Late Viking Age Denmark. Custom, Regionality, Conversion. I: C von Carnap-Borheim, D Krause, A Wesse (red.), Herrschaft - Tod - Bestattung. Zu den vor- und frühgeschichtlichen Prunkgräbern als archäologisch-historische Quelle, Universitätsforschungen zur Prähistorischen Archäologie 139, Bonn: Institut für Ur- und Frühgeschichte der Universität Kiel / Verlag Dr. Rudolf Habelt GMBH, s. 169-183. (14 sider)
- Sawyer, B. & P. Sawyer (1993). Medieval Scandinavia. From Conversion to Reformation circa. 800–1500. The Nordic Series Vol. 17. kap. 1, 5 og 7, University of Minnesota Press. (ca. 67 sider)
- Schofield, J. & Vince, A. (2009): Introduction, i: Schofield & Vince: Medieval Towns. The Archeology of British Towns in their European Setting, London, s. 1-30 (30 sider)
- Skre, D. (1999). Aristocratic dominion and landownership in Norway 200–1100 AD. I: Settlement and Landscape. Proceedings of a conference in Århus, Denmark, May 7 4–7 1998 (red. C. Fabech & J. Ringtved), 415–422, Århus (7 sider).
- Solberg, B. (2009). Norwegian weapon graves and regional diversity in the Roman and migration periods. I: Brattli, T. (red.), The 58th International Sachsensymposium 1-5 September 2007. Trondheim: Tapir Academic Press, s. 146-155. (7 sider)
- Staecker, J. (2003). The Cross Goes North: Christian Symbols and Scandinavian Women. I: The Cross goes North. Processes of Conversion in Northern Europe AD 300 – 1300 (red. M. Carver). The Boydell Press, Woodbridge, s. 463-482 (19 sider)
- Stenvik, L. F. (2005). Jernalderen. ”Et nytt metall – en ny epoke” og ”Samfunnsorganisasjon”. I: Bull, I. et al. (red.), Trøndelags historie 1, Landskapet blir landsdel. Fram til 1350 (Tapir Akademisk Forlag), s.107-118 og 133-144. (18 sider).
- Stylegar, F.-A. (2001). Hovedgårder, stormenn og landnåm, En studie i det sydligste Norges folkevandringstid. I: Veia & Naley (red.) Fiender og forbundsfeller. Regional kontakt gjennom historien. Karmøyseminaret 1999. Haugesund: Karmøy kommune, s. 37-64. (21 sider)
- Tesch, S. (2014). Skilda gravar, skilda världar – tidigkristna gravar, kyrkor, stadsgårdar och storgårdar i Sigtuna och i Mälardalen In Medeltida storgårdar, I: Karsvall, O. & Jupiter, K.(red.) 15 uppsatser om ett tvärvetenskapligt forskningsproblem, Acta Academiae Regiae Gustavi Adolphi. vol. 131. Kungl. Gustav Adolfs Akademien, Uppsala, s. 101-130 (29 sider)
- Ulriksen, J. (1998) Handel og udveksling. Anløbspladser. Besejling og bebyggelse i Danmark mellem 200 og 1100 e.Kr. Kap. 8, s. 196-215 (19 sider)
- Øye, I. (2006). Crafts in Bergen from the 12th to the 18th century. I: Das Handwerk. Lübecker Kolloquium Stadtarchäologie im Hanseraum V (red. M. Gläser), Lübeck, s. 601- 618 (ca. 9 sider)

## Artikler

- Larsson, S & T. Saunders (1996). Rummet, ordningen och arkitekturen: en social analys av ett medeltida maktcentrum, Meta 1996:1, s. 3-29, Lund. (22 sider)
- Mikkelsen, E. (1994). Fangstprodukter I vikingtidens økonomi. Organiseringen av massefangst av villrein i Dovre. Universitetets Oldsaksamlings Skrifter. Ny rekke. Nr. 18, s. 175-178 (4 sider)

- Nordeide, S. W. (2011). Steinkors og korssteiner i nordvestre Europa, Collegium Medievale, Vol. 24, s. 127-147 (20 sider)
- Steinsland, G. (1990). The Change of Religion in the Nordic Countries – a Confrontation between two Living Religions, Collegium Medievale vol. 3, 1990/2, s. 123-135, Oslo (11 sider)
- Ødegaard, M. (2010). Graver og grenser – territoriell inndeling av jernalderens jordbrukslandskap i Vestfold, Primitive tider 2010, 27-40 (ca. 10 sider)

## Bøker/artikler - oria.no

### Artikler

- Nordeide, S. W. & Thun (2013). ”Kvart menneske som døyr skal me føra til kyrkja og grava i heilag jord” – kristen gravplass i myr fra tidlig middelalder, Historisk Tidsskrift 92 (2), s. 177-201 (25 sider)

## Materiale som ligger fritt tilgjengelig på nettet

- Bang-Andersen, S. (2015). Use of pitfall traps in wild reindeer hunting in the mountains of South West Norway: The location, contruction method and use of hunting sites. I: Indrelid, S. Hjelle. K. og Stene, K. (red.), Exploitation of outfield resources - Joint Reserach at the University Museums of Norway. Universitetsmuseets i Bergen skrifter, Bergen: University Museum, s. 37-48 (11 sider) <https://bora.uib.no/handle/1956/10072>
- Baug, I. (2005). Who owned the products? Production and Exchange of quernstones, Hyllestad in Sogn, Western Norway. I: ‘Utmark’ The Outfield in Industry and Ideology in the Iron Age and The Middle Ages (red. I. Holm m. fl.) UBAS, University of Bergen. Archaeological Series International I, 99-107, Bergen (9 sider) <https://bora.uib.no/handle/1956/11328>
- Bertelsen, R. (2005). The Sea as ‘innmark’ or ‘utmark’? I: ‘Utmark’ The Outfield in Industry and Ideology in the Iron Age and The Middle Ages (red. I. Holm m. fl.), UBAS, University of Bergen. Archaeological Series International I, 21-28 (7 sider) <https://bora.uib.no/handle/1956/11319>
- Helda, T. (2015). Perspectives on the characterization of ancient soapstone quarries. I: S. Indrelid, K. Hjelle and K. Stene (red.), Exploitation of outfield resources - Joint Reserach at the University Museums of Norway. Universitetsmuseets i Bergen skrifter, Bergen: University Museum, s. 175-187 (12 sider). <https://bora.uib.no/handle/1956/10072>
- Hjärthner-Holdar, E., Lamm, K. & Magnus, B. (2002). Metalworking and Central Places. I: Hårdh, B & Larsson, L. (red.), Central Places in the Migration and Merovingian Periods. Papers from the 52nd Sachsensymposium. Uppåkrastudier 6 (Almqvist & Wiksell) [http://www.uppakra.se/backup/docs/uppakra6/12\\_HLM.pdf](http://www.uppakra.se/backup/docs/uppakra6/12_HLM.pdf), s. 159-183 (16 sider)
- Indrelid, S. (2015). Medieval reindeer trapping at the Hardangervidda mountain plateau. I: S. Indrelid, K. Hjelle and K. Stene (red.), Exploitation of outfield resources - Joint Reserach at the University Museums of Norway. Universitetsmuseets i Bergen skrifter, Bergen: University Museum, s. 29-36 (7 sider) <https://bora.uib.no/handle/1956/10072>